

Родина для дитини

Вісник програми

Випуск 13, квітень 2009

ПРОГРАМА «РОДИНА ДЛЯ ДИТИНИ» ПЕРЕДАЄ МІНІСТЕРСТВУ УКРАЇНИ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УСПІШНІ МОДЕЛІ, НАПРАЦЬОВАНІ В ПІЛОТНИХ РЕГІОНАХ

Заступник Міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Тетяна Кондратюк та Посол США в Україні Вільям Тейлор розрізають символічну стрічку

3 березня Посол США в Україні Вільям Тейлор разом із Заступником міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Тетяною Кондратюк відкрили **Центр інноваційних технологій** при Державному інституті розвитку сім'ї та молоді.

Створений спільними зусиллями Програми «Родина для дитини» та Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту Центр інноваційних технологій стане тренінговим та інформаційним ресурсом для розповсюдження прогресивного досвіду у сфері захисту прав дитини, в тому числі, і в соціальній роботі. Центр проводитиме навчання і сертифікацію регіональних і національних тренерів, розширюючи в такий спосіб можливість професійного розвитку працівників, що надають соціальні послуги в усіх регіонах України.

Центр отримав комплекс навчальних програми і тренінгових модулів, розроблених Програмою «Родина для дитини», серед яких: тренінговий курс з

формування батьківської компетентності (*Батьківство в радість*), програма підготовки потенційних батьків-усиновителів (*Стаємо батьками*), тренінг для прийомних батьків, які взяли на виховання ВІЛ-позитивних дітей (*Догляд та підтримка ВІЛ-позитивних дітей*), а також методичні рекомендації з впровадження програми надання соціальної підтримки сімей з дітьми, що опинилися у складних життєвих обставинах. Протягом найближчих місяців Програмою «Родина для дитини» спільно з Державним інститутом розвитку сім'ї та молоді буде завершено роботу з розробки ще одного тренінгового курсу. Цей курс представлятиме собою збірник інструментарію та найкращих практик із залучення громади до підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Програма «Родина для дитини» бачить своїм завданням сьогодні зробити так, щоб всі напрацювання, здобуті в рамках реалізації Програми були роз-

повсюджені по всіх регіонах України і планує це зробити шляхом підготовки національних та регіональних тренерів. Планується підготувати тренерські команди по кожному з вищезазначених напрямів.

Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту та Програма «Родина для дитини» вже мають великий досвід співпраці щодо підготовки тренерів. Саме завдяки такій співпраці було підготовлено та сертифіковано понад 100 тренерів з питань прийомного батьківства у 2006 р., що стало поштовхом для поширення мережі прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. У 2007 році спільними зусиллями Програми «Родина для дитини», Державної соціальної служби та дитячого фонду ЮНІСЕФ пройшли підготовку та сертифікацію 51 тренер з підготовки прийомних батьків, які беруть на виховання дітей з ВІЛ-інфекцією.

Створення **Центру інноваційних технологій** при Державному інституті розвитку сім'ї та молоді надасть можливість продовжувати та поширювати співпрацю всіх зацікавлених сторін щодо підготовки фахівців та поліпшення якості соціальних послуг. ♦

Директор Центру інноваційних технологій Ірина Пеша приймає новітні розробки в галузі захисту прав дитини

Програма «Родина для дитини» в Україні виконується організацією «Холт Інтернешнл» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку

HoltInternational
FINDING FAMILIES FOR CHILDREN

м. Київ, вул. І.Франка 25/40, офіс 31,
тел. (044) 494-0349, факс (044) 234-5470
fcp@holtintl.org.ua, www.familiesforchildren.org.ua

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

РОЗБУДОВА МЕРЕЖІ ТРЕНІНГОВИХ ЦЕНТРІВ

З метою поширення напрацьованих методик роботи з уразливими категоріями дітей та сімей та тиражування впроваджених інноваційних програм Програма «Родина для дитини» проводить низку заходів, спрямованих на зміцнення потенціалу 5-ти пілотних областей Програми щодо підготовки та перепідготовки кадрів.

Протягом першого кварталу було проведено оцінку наявних ресурсів та вивчено потреби щодо створення тренінгових центрів в кожній з 5-ти областей. Після визначення місця розташування кожного з центрів, Програма «Родина для дитини» надала допомогу в оснащенні їх меблями, оргтехнікою, технічними засобами

навчання та методичними матеріалами.

У лютому відкрились 2 тренінгових центри – в Черкаській та Київській областях.

Черкаський обласний тренінговий центр розташований на базі міського центру соціальних служб. Відкриття тренінгового центру співпало з святкуванням п'ятнадцятиріччя діяльності обласного центру соціальних служб і стало своєрідним подарунком, символом і запорукою успішної роботи соціальних працівників області і у подальшому. У Київській області узгодженим рішенням обласного центру соціальних служб та служби у справах

дітей регіональний тренінговий центр відкрито на базі обласного притулку для дітей.

Протягом березня-квітня відкрились тренінгові центри у Дніпропетровській та Одеській областях. У Дніпропетровську регіональний тренінговий центр знаходиться безпосередньо на території обласного центру соціальних служб, а Одеський регіональний тренінговий центр базується в обласному центрі соціально-психологічної допомоги.

Донецький обласний центр соціальних служб отримав оргтехніку, технічні засоби навчання та методичні матеріали і поки що працюватиме в режимі виїзних тренінгів.

Ще у січні Програма «Родина для дитини» розпочала підготовку тренерів для регіональних тренінгових центрів, яка триватиме до липня. В свою чергу тренери, які успішно пройшли підготовку та отримали сертифікати вже розпочинають проведення тренінгів для фахівців в межах своїх областей. ❖

Під час засідання з нагоди 15-річчя Черкаського обласного ЦСССДМ менеджер Програми «Родина для дитини» Лариса Курашина вручає директору Центру Ніні Бабій методичні посібники і обладнання для щойно створеного Регіонального тренінгового центру

ТРЕНІНГИ ДЛЯ ТРЕНЕРІВ

В рамках створення та підтримки регіональних тренінгових центрів у п'яти пілотних областях Програми «Родина для дитини» у січні-березні 2009 року відбулась серія тренінгів для тренерів. Тренінги проводились з метою підготувати національних та регіональних тренерів за кількома ключовими напрямками. Учасниками стали спеціалісти обласних, міських та районних в областях центрів соціальних служб та служб у справах дітей, які мають досвід тренерської роботи, а також фахівці Державного інституту розвитку сім'ї та молоді.

Тренінг «Індивідуальна оцінка та план постійного влаштування дитини» відбувся 26 – 28 січня 2009 року. Завдяки співпраці та підтримці з боку міжнародної громадської організації «Міжнародний центр розвитку і лідерства» до проведення тренінгу було залучено Кеті Келлі, досвідченого тренера з Канади із багаторічним досвідом підготовки соціальних працівників. Надзвичайно корисними для учасників були методики залучення сімей до планування та ведення їх соціального супроводу, адже залучення сімей до співпраці із соціальними

службами, подолання їх недовіри та упередженості, участь у соціальному супроводі в якості партнерів і досі залишається серйозною перешкодою у наданні якісних соціальних послуг тим, хто їх потребує.

За результатами тренінгу 24 фахівця отримали сертифікати державного зразка і готуються проводити подібні тренінги для своїх колег на місцях. Найближчий тренінг з питань індивідуальної оцінки та планування відбудеться в Одеській області в травні 2009 року. Його проведуть тренери Одесь-

Кеті Келлі проводить тренінг для тренерів «Індивідуальна оцінка та план постійного влаштування дитини»

Тренінг «Батьківство в радість» проводять Галина Лактіонова та Ірина Зверєва

► кого регіонального тренінгового центру для спеціалістів районних та міських центрів соціальних служб.

Тренінг «Батьківство в радість» пройшов у Києві 10 – 13 лютого 2009 року. Тематика цього тренінгу є чи не найпопулярнішою серед усіх запропонованих Програмою «Родина для дитини». Учасники тренінгу отримали для своєї роботи друге, доповнене та перероблене видання тренінгового курсу «Батьківство в радість», яке врахувало практичний досвід впровадження курсу в пілотних регіонах Програми «Родина для дитини». Після завершення тренінгу 26 його учасників отримали сертифікати державного

зразка, а 15 із них одержали рекомендації, що вони можуть витупати в ролі національних тренерів. Незабаром регіональні тренінгові центри в Київській, Донецькій та Черкаській областях проводитимуть вже свої власні тренінги для тренерів за курсом «Батьківство в радість».

Тренінг «Стаємо батьками» (підготовка усиновителів) проводився 12 – 14 березня 2009 року. Зважаючи на таємницю усиновлення в Україні, підготовка усиновителів залишається досить делікатною і нерегульованою темою. В той же час, останні дані демонструють не тільки збільшення кількості усиновлень в Україні, але й

зростаюче бажання усиновителів пройти відповідне навчання, про що свідчить їх відвідування занять з підготовки прийомних батьків. Програма тренінгу була надзвичайно насиченою і включала не лише опрацювання модулів тренінгового курсу, але й живе спілкування, обговорення різних аспектів усиновлення, моделювання складних ситуацій та тлумачення українського законодавства щодо усиновлення. Результатом тренінгу стало й те, що учасники навчились розглядати різні питання усиновлення не тільки як відповідальні особи державних установ, але й відчувати їх крізь призму почуттів та інтересів як дитини так і її майбутніх батьків. ❖

МОДЕЛЬ RELIEF NURSERY В УКРАЇНІ: НОВИЙ ЕТАП

Станом на 30 березня 2008 року 146 сімей, в яких виховується 211 дітей, отримали послуги в рамках новостворених моделей.

Протягом 4-х років Програма «Родина для дитини» активно працювала в сфері розвитку моделей збереження та зміцнення родини. Ми вже неодноразово писали про етапи впровадження та зміст новостворених моделей. Саме цей напрямок діяльності Програми «Родина для дитини» в Україні виявився найбільш складним, що обумовлено

необхідністю зміни ставлення, зміни поглядів та цінностей.

Спеціалісти американської організації *Relief Nursery* Лорі Брітан та Гретчен Дубі були майже першопрохідцями ознайомлюючи та переконуючи українських спеціалістів в цінності та дієздатності таких базових принципів соціальної роботи, як врахування сильних сторін сім'ї, підтримка батьків у звільненні від залежностей, надання розвиваючих послуг дітям з уражливих сімей, навчання батьків

батьківським навичкам. Всі ці принципи є основними в діяльності започаткованих в пілотних регіонах Програми «Родина для дитини» послуг підтримки сімей та дітей, які опинилися у важких життєвих обставинах. Новостворені моделі довели свою успішність та стали поштовхом до подальшого розвитку та тиражування програм по збереженню родини. Не можна сказати, що не існує ніяких проблем в роботі центрів. З метою підтримки зусиль Державної соціальної служби та регіональних центрів щодо

▶ розповсюдження досвіду та тиражування створених моделей, Програма «Родина для дитини» підготує команду національних тренерів.

11 травня 2009 року американські фахівці Лорі Брітан та Гретчен Дубі знов приїдуть в Україну. Це буде їх третій візит, але цього разу основною метою буде не навчання спеціалістів, які безпосередньо надаватимуть послуги, а проведення тренінга для тренерів. Тренінг має на меті підготовку команди національних тренерів, які оволодіють методиками роботи по зміцненню та збереженню родини, і зможуть, в свою чергу, готувати фахівців на місцях. Запланований

тренінг побудовано таким чином, що крім теоретичних занять в аудиторії, буде проведено виїзний практикум на базі Уманського міського центру підтримки сімей та дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах «Пелюстки довіри».

Таким чином, крім розроблених та виданих раніше методичних рекомендацій щодо впровадження послуг підтримки сімей, Програма «Родина для дитини» залишить після себе в Україні і команду підготовлених тренерів, чим забезпечить сталість та можливість тиражування започаткованих моделей збереження родини.

Свої переконання та успіхи щодо виведення сімей з «підпілля» та їх підтримки у власних громадах Програма «Родина для дитини» представить під час круглого столу 12 травня. Круглий стіл буде проведено спільно з Міністерством у справах сім'ї, молоді та спорту і присвячено Міжнародному дню сім'ї, який відзначається 15 травня. Основною темою обговорення стане презентація напрацьованих методик та практик у сфері збереження та зміцнення родини. Своїм досвідом поділяться як американські фахівці, так і українські спеціалісти, які безпосередньо впроваджують дані моделі в пілотних регіонах Програми. ❖

ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ РАД В ПІЛОТНИХ РЕГІОНАХ ПРОГРАМИ

В лютому – березні 2009 року в пілотних регіонах Програми «Родина для дитини» відбулися чергові засідання координаційних рад. Цього разу вони були присвячені питанням залучення громади до підтримки сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Тема активізації місцевої громади є дуже актуальною. Це обумовлено тим, що саме громада повинна відігравати провідну роль у своєчасному виявленні сімей, які потрапляють у складні життєві обставини, саме на рівні громади мають надаватися послуги підтримки, а ресурс громади може бути додатковим джерелом у часи, коли фінансові та кадрові можливості державних організацій обмежені.

У засіданнях координаційних рад взяли участь представники місцевих професійних громад, а саме: фахівці в області захисту прав дитини, соціальні працівники, працівники сфери освіти, охорони здоров'я та правопорядку. Під

час засідань були детально обговорені ролі членів громади, методи мотивації та шляхи залучення членів громади до спільного вирішення проблем уразливих категорій дітей та сімей.

Напрацьований під час цих засідань матеріал стане частиною тренінгового модулю з питань активізації місцевих громад. Тренінговий модуль, до

розробки якого залучені як українські так і американські експерти, буде представлений групі національних тренерів в червні цього року. У подальшому його планується передати в регіональні тренінгові центри обласних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та Центру інноваційних технологій Державного Інституту розвитку сім'ї та молоді. ❖

Засідання координаційної ради Білгород-Дністровського району Одеської області

Родина для дитини – щоквартальний вісник програми, що виконується в Україні організацією Holt International Children's Services за підтримки USAID.

Директор програми:
Олена Герасимова

Співробітники програми:
Олеся Гальчинська, старший менеджер програми
Лариса Курашина, менеджер з інформаційного забезпечення
Олеся Долінська, менеджер грантової програми

Наталія Коваленко, асистент програми
Наталія Гуляницька, координатор грантової програми
Наталія Логвінова, фінансовий менеджер